

Река Володимир Іванович

аспірант,

*Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту
Національного університету «Львівська політехніка»*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-439-2-26>

ВИМОГИ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ: СУТНІСТЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА

Основною метою ефективного ведення управлінського обліку є формування інформаційного забезпечення для управління підприємством. Інформація являє собою основний предмет для управління, від якого залежить прийняття управлінських рішень та ефективність управління підприємства загалом. Тому, до формування інформації для потреб управлінського обліку та для використання менеджментом усередині підприємства, ставляться інші вимоги, які є відмінними від ін формації, призначеної для зовнішніх користувачів.

Аналіз наукових праць вітчизняних науковців свідчить про важливість та необхідність виокремлення вимог до обліково-управлінської інформації, розкриття їхньої сутності, визначенні якісних характеристик. Зокрема, колектив авторів [1, с. 191] наголошують, що основне призначення інформації управлінського обліку – допомога менеджменту підприємства при прийнятті ним обґрунтованих, ефективних управлінських рішень. При цьому покращення, яке досягається в управлінні підприємством внаслідок використання інформації доцільно визначити як «цінність інформації». Щоб інформація управлінського обліку була корисною для керівників, вона повинна відповідати таким вимогам: достовірність, доречність, достатність, аналітичність, зрозумілість, вчасність, далекоглядність. Розкриваючи якісні характеристики інформації, науковці [2, с. 4–6] зазначають, що користувачі облікової інформації не завжди послідовні у своїх запитах при прийнятті управлінських рішень. В одному випадку, бажають одержати «інформацію», в іншому випадку – «дані». Головною ознакою «даних»

є їхня необробленість до певної форми, що зручна для прийняття необхідних рішень. Іншими словами можна сказати, що «дані» без відповідної обробки марні на відміну від інформації. «Інформація» – це дані, оброблені таким чином, що мають певне значення для користувача, який їх одержує й може використати для ухвалення рішення. Крім того, «дані» можуть бути перетворені в гарну або погану інформацію. Гарною інформацією вважається та, яка являє цінність для користувача своєю корисністю при виробленні відповідальних рішень. Якості гарної інформації: повнота, відповідність, своєчасність, необхідна точність, однозначність, точність адресації (за призначенням), важливість, адекватність каналу передачі.

Крім того, облікова інформація повинна характеризуватися високою якістю і ефективністю задоволення інформаційних потреб користувача. Це означає, що облікова інформація повинна містити мінімальну кількість показників, але задовольняти максимальне число її користувачів на різних рівнях управління. Інформація повинна бути необхідною і доцільною, що виключає зайві показники. Також необхідно, щоб облікова інформація формувалася з найменшими витратами праці й часу. Більшість помилкових рішень спричинена дефіцитом інформації. Повнота, актуальність і достовірність облікової інформації на сьогодні є визначальними чинниками для вироблення й ухвалення обґрунтованих стратегій та тактичних рішень у сфері управління [3, с. 22]. Узагальнюючи наукові праці, можна виокремили такі основні вимоги до управлінської інформації (табл. 1).

Таблиця 1

Основні вимоги до обліково-управлінської інформації та їх характеристика

Вимоги	Характеристика
1	2
Суттєвість (значимість)	Здійснює вплив на прийняття управлінських рішень, забезпечує корисність для користувачів у потрібний час
Своєчасність (оперативність)	Упереджає будь-які управлінські рішення, порядок та частота надання мають відповідати характеру й періодичності виконання поставлених менеджментом завдань

1	2
Релевантність (доречність)	Має пряме відношення або вигідне використання в діях, для яких вона призначалася, щоб забезпечити одержання бажаного результату, повинна мати змогу впливати на прийняття рішень
Диференційованість	Має бути достатньо повною та необхідною, відповідати потребам менеджерів, що дозволить скоротити загальні інформаційні потоки
Варіативність	Повинна бути гнучкою щодо вибору найкращого варіанта управлінського рішення з декількох альтернатив
Економічність (рентабельність)	Витрати на підготовку інформації не повинні перевищувати вигоди від її використання
Доступність форми і змісту	Повинна бути сформована у доступній формі, придатній для сприйняття менеджерами різних рівнів компетентності та освіти, а не у вигляді жорстко регламентованих звітних форм, як це прийнято в системі фінансового обліку
Аналітичність	Повинна містити аналітичні дані, які дозволяють в максимально короткий період часу здійснити необхідний аналіз ситуації
Компактність	Звітні форми, в яких надається управлінська інформація, повинні бути максимально спрощені, але разом з тим дозволяти контроль не тільки підсумкових показників, але й їх окремих складових
Адресність (цілеспрямованість)	Зорієнтована на конкретного користувача (менеджера підприємства)
Доцільність (актуальність)	Відображає реальний стан та об'єкти з необхідною точністю

Джерело: узагальнено на основі [1–4]

Таким чином, виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що інформація є важливим інструментом в управлінні підприємством, відіграє ключову роль при прийнятті управлінських рішень. В основу сутності вимог доцільним є визначення сукупності її властивостей та чинників від яких буде залежати якість та корисність для користувачів.

Список використаної літератури:

1. Управлінський облік операційної діяльності підприємств оптової торгівлі: монографія / Куцик П.О., Бачинський В.І., Полянська О.А. Львів : Вид-во «Растр-7», 2015. 312 с.

2. Управлінський облік в інформаційній системі підприємства: навчальний посібник / Чернікова І.Б., Кирильсва Л.О., Шеховцова Д.Д., Кваша О.О., Коробкіна І.С. Харків : Вид-во «Форт», 2016. 209 с.

3. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: підручник 3-є видан. / Куцик П.О., Бачинський В.І., Воронко Р.М., Полянська О.А., Головацька С.І., Корягін М.В., Кузьмінська К.І., Чік М.Ю. Львів : Вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2023. 308 с.

4. Управлінський облік: підручник / Партин Г.О., Загородній А.Г., Ясінська А.І., Воскресенська Т.І., Микитюк Н.О. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2023. 672 с.